

Råd och tips för markpackningsrådgivare

Tips från rådgivare

Erfarenheter från diskussion på rådgivarkonferens på Sånge Säby 2015

Rådgivare A: Bokar in tid för besök, börjar med intervju och diskussion, utgår från bildspelet, gör en rundtur ute, kollar ringtryck och visar hur en ringtryckstabell funkar, gräver oftast.

Rådgivare B: Vill gärna ta med opackad jord (hittas vid fältkant och runt stolpar), slå ned 75 mm avloppsrör fylla på med vatten och se på infiltrationen

Rådgivare C: Gillar att gräva gropar, ringar in problemområden, tar med jord mellan fälten, utgår gärna från skördekarteringar för att hitta problemområden som de sedan gräver i. kollar ringtryck, kollar maskiner, pratar strukturkalkning, tar gärna kort på groparna som sedan följer med i rapporten, använder penetrometer (kul grej som kunden kan latta runt lite med), två spadar var av lantbrukaren kan ta den ena vilket det gärna gör och börjar gräva runt och känna i jorden

Rådgivare D: Besöket brukar bestå av tre moment:

- Genomgång inomhus utifrån bildspelet som kompletterats med en del egna bilder
- Använder tonkm-kalkylen för att jämföra olika alternativ, t ex olika gödseltunnor
- Grävning, helst på ett bra och ett dåligt ställe för jämförelse

Rådgivare E: Börjar inomhus, går igenom PPP, ta uppgifter på maskinparken och får en bild av gårdens förutsättningar, använder tryck_under_hjul_avancerad tillsammans med brukaren för att visa effekten av dubbelmontage och sänkt ringtryck, tar en runda bland maskiner och gräver grop (inte alltid).

Maskinval

- Hur kan man minska markpackningen vid skörd av spannmål/oljeväxter? Finns det något sätt (flygande tömning etc) som är att föredra?
 - GPS, montera längre skruv på tröskan = följevagnen kan gå i tröskans spår, fler in- och utfarter, utnyttja hela skärbordsbredden = utnyttja GPS
- Hur vet man vilken dragkraft ett visst redskap kräver?
 - Väderstad har specifikationer till deras redskap, utnyttja TLC-modellen (Trelleborgs hemsida), hittar uppgifter i Maskinkalkylen.

- Hur påverkar myllningsaggregat markpackning och slitage på vallen?
Arbetsbredden minskar vilket är en nackdel, men samtidigt flyttas mycket vikt över till myllningsaggregatet. Ökar slirningen och därmed körskadorna på vallen?
Svaret inte klart!
- Är självgående hackvagnar bättre ur markpackningssynpunkt än traktor + hackvagn?
- Blir det mindre packning med bandställ på tröska istället för hjul trots att bandställen är tyngre?
 - Svaret hittar du i Arvensis nr 1 2015.
- Viktfördelning mellan fram- och bakaxel på traktorn när man hänger på ett redskap?
 - Kan beräknas i TLC-modellen. Det finns en app på Trelleborgs hemsida: <https://www.trelleborg.com/en/wheels/load-calculator>
- Viktfördelning mellan fram- och bakaxel på tröska?
 - Anna brukar utgå från följande viktfördelning mellan fram- och bakaxel på tröskor:
 - Gammal tröska 80/20
 - Nyare 70/30
 - Ny 60/40
 - Ibland hittar man en plåt på tröska där vikten framgår, tänk på att skärbordets vikt antagligen inte är med där då
 - Ungefärlig vikt för skärbord = 100 kg/meter skärbord
- Hur fördelas vikten till traktorn från plogen?
 - Tumregel: räkna med att traktorns hela bakaxelvikt hamnar på hjulet i fåran OCH minst 20 cm ned i profilen.....
- Var hämtar man traktorvikter?
 - ATL:s traktorkalender, Lantmannen gör en årlig sammanställning av nya modeller, dröjer ett tag till dessa är inne i kalendern och då kan tidningen vara en informationskälla
 - www.mascus.se > maskin till salu > flik med uppgifter
 - Tractordata

- Uppgifter på avståndet på traktorns hjulbas hittas i traktorkalendern. Viktuppgifterna i traktorkalender kan vara den s.k. shipping weight vilket innebär det lättaste vikt just den modellen kan ha. Dessutom ingår ej oljor, drivmedel eller chaufför.

Annat

- Hur kan man visa markstruktur i fält?
 - ”Hur mår din jord” – spadtestet. Instruktion finns på Avdelningen för jordbearbetnings hemsida.
 - Gräv en grop nära en stolpe eller väldigt nära en fältkant så hittar man jord som i stort sett är opåverkad av markpackning

Tips

- Däckfirmorna har appar med info om rekommenderade ringtryck.
- Räknat på timlönen för en lantbrukare för att sänka ringtrycket från tryck på väg till tryck på fält – kul idé!
- Gör inte bara fler infarter utan även bredare infarter så att man kan köra in på sniskan.

Maskiner

Hög maskinkapacitet: Utför fältarbete när det är mest optimalt ur marksynpunkt. Behöver inte köra innan upptorkning.

Redskap anpassade till traktorn: För litet redskap medför onödigt täta överfarter på fältet. Traktorn kan vara onödigt tung. För stort redskap kan medföra ökad slirning.

4-hjulsdrift: Ökar dragkraften i förhållande till motorstyrkan. Bättre viktfordelning mellan fram- och bakaxel.

Däcksutrustning: Breddäck eller dubbelmontage (alt däck med stor rullradie) ökar anliggningsytan och lägre lufttryck kan användas. Band kan (inte nödvändigtvis bättre) minska alvpackningen. Ofta ojämnt tryck under banden. Bandställen kan även innebära en onödig extra vikt på traktorn/tröskan.

Axelbelastning: Fler axlar på exempelvis gödseltunnan eller betupptagaren. Begränsning av axelbelastningen påverkar alven i högre grad än matjorden.

Plog: Plog som tillåter ”on-land” plöjning minskar marktrycket i alven. Ekoskär luckrar upp plogsulan, vilket kan medföra bättre infiltration och lättare för rötter att gå ner i alven. Inte alltid positivt.

Jordbearbetning

Plöja: Åtgärdar/återställer matjorden. Viss återpackning behövs

Stubbearbetning: Återställer matjorden, grundare än plöjning, mindre överfarer. Viss återpackning behövs.

Reducerad bearbetning: Minskar den totala körningen på fältet. Lätta jordar kan vara ett problem medan det fungerar bättre på tyngre jord. Sandjord har svårare att själv återställa packningsskador.

Djupbearbetning: Alvluckring utförs på upptorkad jord för att inte orsaka nya problem.

Körtidpunkt/-sätt/planering

Tidpunkt: viktigt att köra vid torra förhållande då marken har bättre bärighet.

Planera fältkörning: framförallt vid fältarbete med mycket transporter såsom gödselspridning, vallskörd.

Fasta körstråk/fältvägar: tunga transporter görs i fastliggande körstråk. Ingen körning kors och tvärs på fältet. Utnyttja samma körstråk år från år.

Fasta spårssystem: Allt fältarbete, vare sig det är bearbetning, sådd, sprutning eller gödsling, görs i fasta körspår som ligger kvar år från år.

